

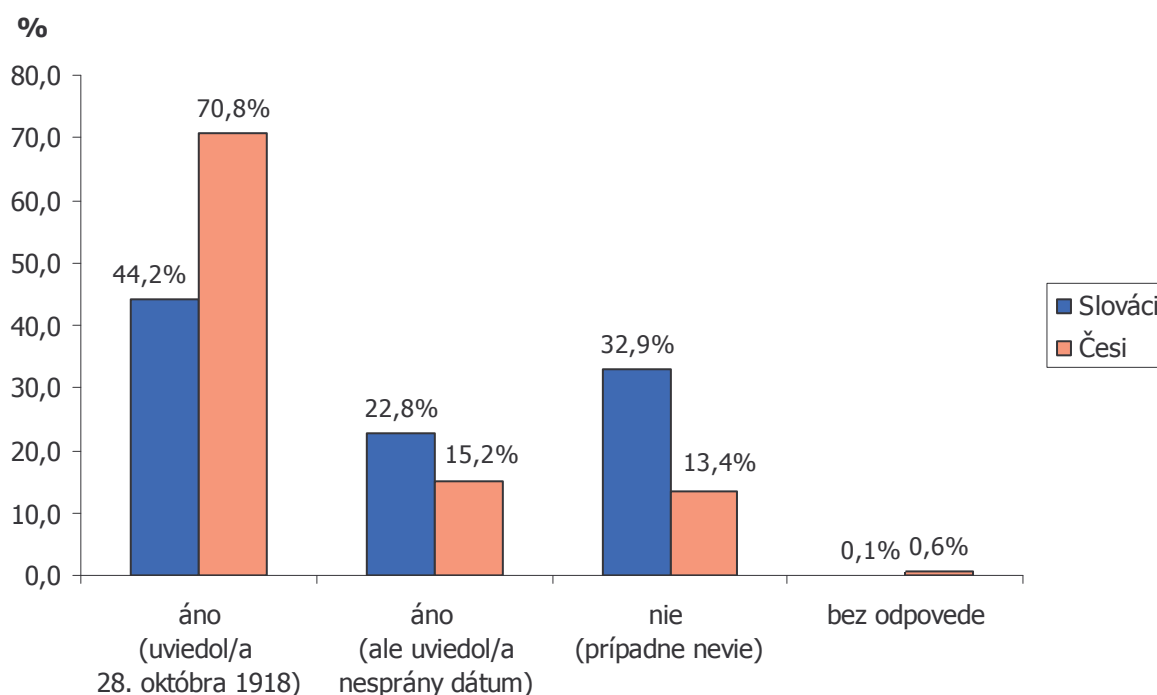
»Prieskum aktuálnych tém« „Vznik Československa“ Základná správa

Pri príležitosti 90. výročia vzniku spoločného štátu Slovákov a Čechov pripravila slovenská spoločnosť pre prieskum trhu, médií a verejnej mienky, MEDIAN SK, v spolupráci s českou prieskumnou spoločnosťou Median, reprezentatívny prieskum verejnej mienky zameraný práve na túto tému. V oboch krajinách boli kladené rovnaké otázky, pochopiteľne v jazykových mutáciách pre každú krajinu. Na tomto prieskume sa zúčastnilo na Slovensku 858 respondentov vo veku 14 – 79 rokov a v Českej republike 1.242 respondentov vo veku 12 – 79 rokov. Prieskum bol uskutočnený od polovice septembra do polovice októbra 2008.

Viac ako polovica Slovákov nepozná správny dátum vzniku ČSR

Na prvú otázku „**Viete, na ktorý deň pripadá výročie vzniku samostatného československého štátu?**“ poznalo správnu odpoveď viac Čechov ako Slovákov. Zatiaľ čo Slovákov, ktorí odpovedali na túto otázku „áno“ a poznali pri tom skutočne správny dátum (28. október 1918) bolo 44,2 % zo všetkých na Slovensku opýtaných respondentov, v Čechách to boli viac ako dve tretiny (70,8%). 22,8 % Slovákov a 15,2 % Čechov, odpovedalo, že dátum poznajú, avšak neuviedli správny dátum. Zlá vizitka pre Slovákov je výsledok 32,9 % opýtaných, ktorí nevedeli, kedy bol spoločný štát založený; Čechov s absenciou tejto vedomosti bolo iba 13,4 %. 0,1 % Slovákov a 0,6 % Čechov nechalo túto otázku bez odpovede.

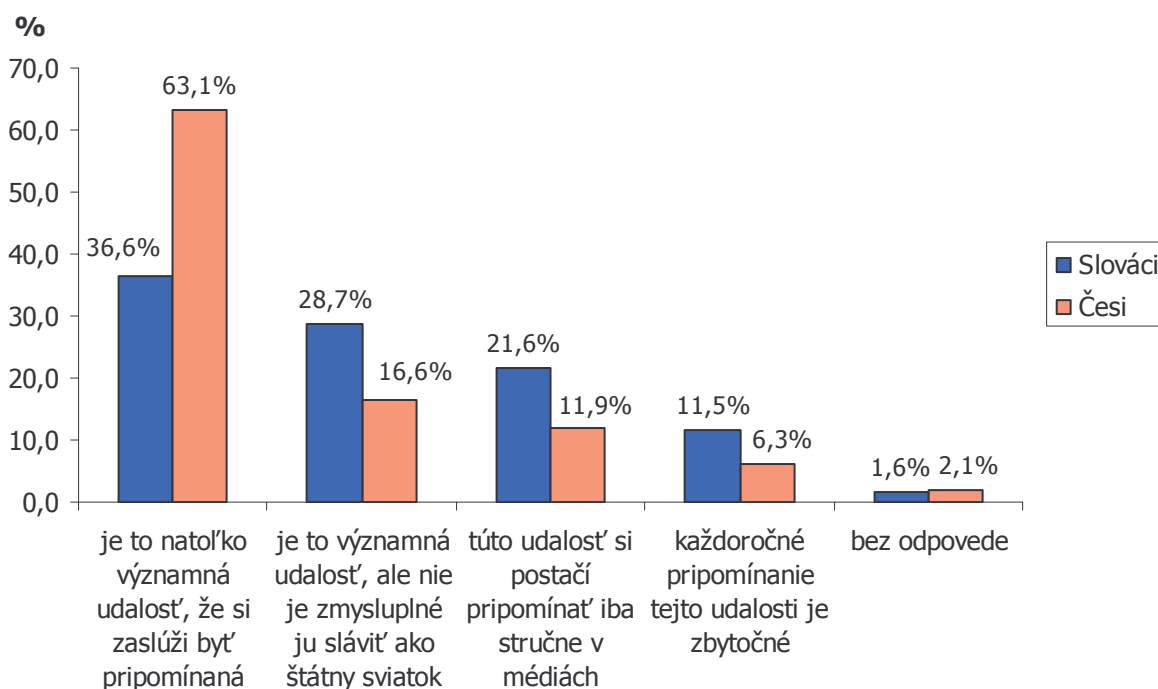
Z výstupov tejto otázky ďalej vyplýva, že vysokoškolsky vzdelaní ľudia viac poznajú dátum vzniku Československa ako stredoškolsky vzdelaní ľudia s maturitou a tí viac poznajú tento dátum ako stredoškóľáci bez maturity alebo ľudia so základným vzdelaním. Starší ľudia (nad 40 rokov) častejšie vedia dátum vzniku ČSR ako ľudia mladší (do 30 rokov).

Slováci k dátumu vzniku ČSR pristupujú ľahostajnejšie ako Česi

Na otázku **„Myslíte si, že je dôležité pripomínať si dátum vzniku samostatného československého štátu?“** odpovedali respondenti v oboch krajinách rozdielne. Česi si oproti Slovákom viac myslia, že by sa mal dátum vzniku Československa výraznejšie pripomínať. Zatiaľ čo na Slovensku si myslí iba 36,6 % opýtaných, že „je to natoľko významná udalosť, že si zaslúži byť pripomínaná ako štátny sviatok“, v Čechách to bolo až 63,1 % opýtaných. 28,7 % Slovákov sa stotožňuje s výrokom „je to významná udalosť, ale nie je zmysluplné ju sláviť ako štátny sviatok“, v Čechách to bolo iba 16,6 % respondentov. K tvrdeniu „túto udalosť si postačí pripomínať iba stručne v médiách“ sa priklonilo 21,6 % Slovákov a 11,9 % Čechov. 11,5 % Slovákov a len 6,3 % Čechov si myslí, že „každoročné pripomínanie tejto udalosti je zbytočné“. 1,6 % respondentov v SR a 2,1 % v ČR nechalo túto otázku bez odpovede.

Pripomínať dátum vzniku ČSR by sa malo predovšetkým podľa vysokoškolsky vzdelaných ľudí. Viac si to tiež myslia starší ľudia (nad 50 rokov) ako ľudia mladší (do 30 rokov).

Slováci hodnotia vznik ČSR skôr neutrálne

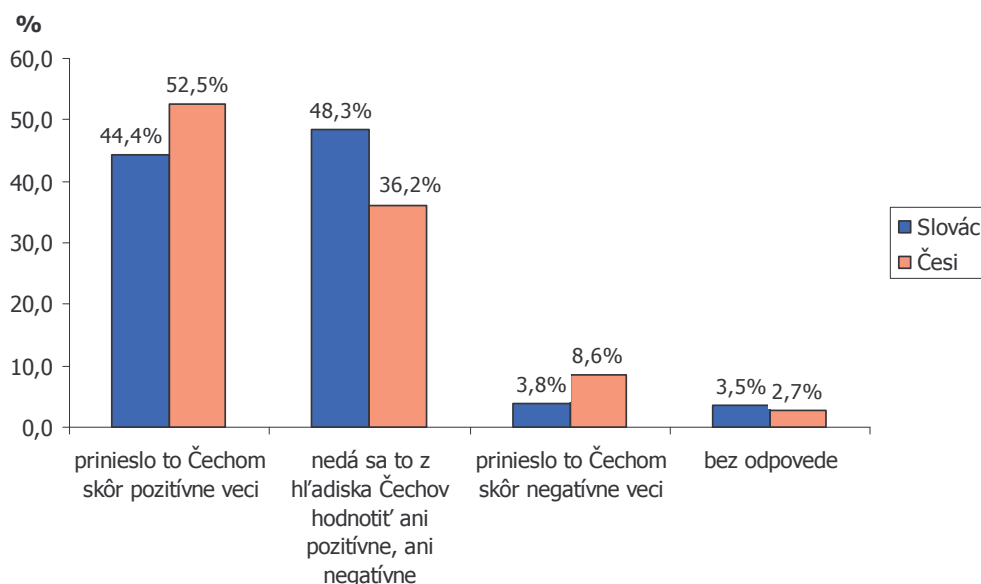
Asi polovica Slovákov hodnotí vznik ČSR z hľadiska prínosu pre oba národy neutrálne. Česi si myslia, že vznik Československa bol pre Slovákov väčší prínos v porovnaní s tým, ako túto skutočnosť hodnotia samotní Slováci. Najviac si myslia, že vznik ČSR priniesol pre Slovákov skôr pozitívne veci obyvatelia Moravy a Čiech (okrem „Stredočechov“ a Pražanov). Naopak, najmenej si to myslia obyvatelia západného a stredného Slovenska.

Respondenti s vyšším vzdelaním si celkovo viac myslia, že vznik Československa priniesol pre oba národy skôr pozitívne veci, ako respondenti s nižším vzdelaním.

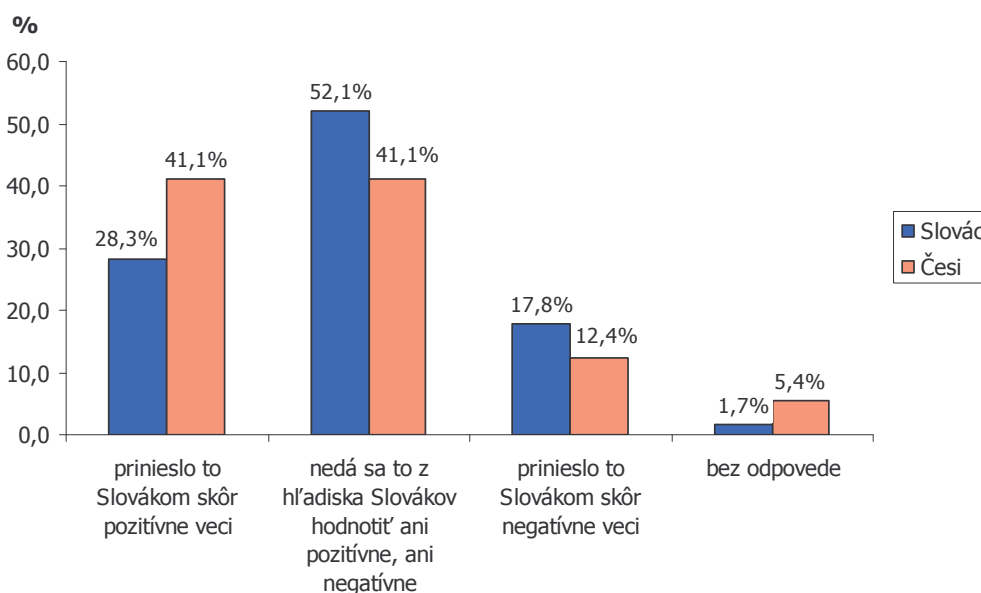
Že vznik ČSR priniesol Čechom skôr pozitívnejšie veci si myslia viac obyvatelia Moravy a Sliezska, ako obyvatelia Prahy, stredných Čiech a stredného Slovenska.

Celkovo si ľudia myslia, že vznik Československa priniesol pozitívnejšie veci viac Čechom ako Slovákom.

Na otázku „**Ako Vy osobne hodnotíte vznik samostatného československého štátu z hľadiska prínosu pre Čechov / Čechy, Moravu a Sliezsko?**“ odpovedali respondenti nasledovne: „prinieslo to Čechom skôr pozitívne veci“ 44,4 % v SR, 52,5 % v ČR. K výroku „nedá sa to z hľadiska Čechov hodnotiť ani pozitívne, ani negatívne“ sa priklonilo 48,3 % v SR, 36,2 % v ČR. Záporne hodnotilo prínos pre Čechov („prinieslo to Čechom skôr negatívne veci“) 3,8 % Slovákov a 8,6 % Čechov. Bez odpovede bolo 3,5 % respondentov zo SR a 2,7 % z ČR.

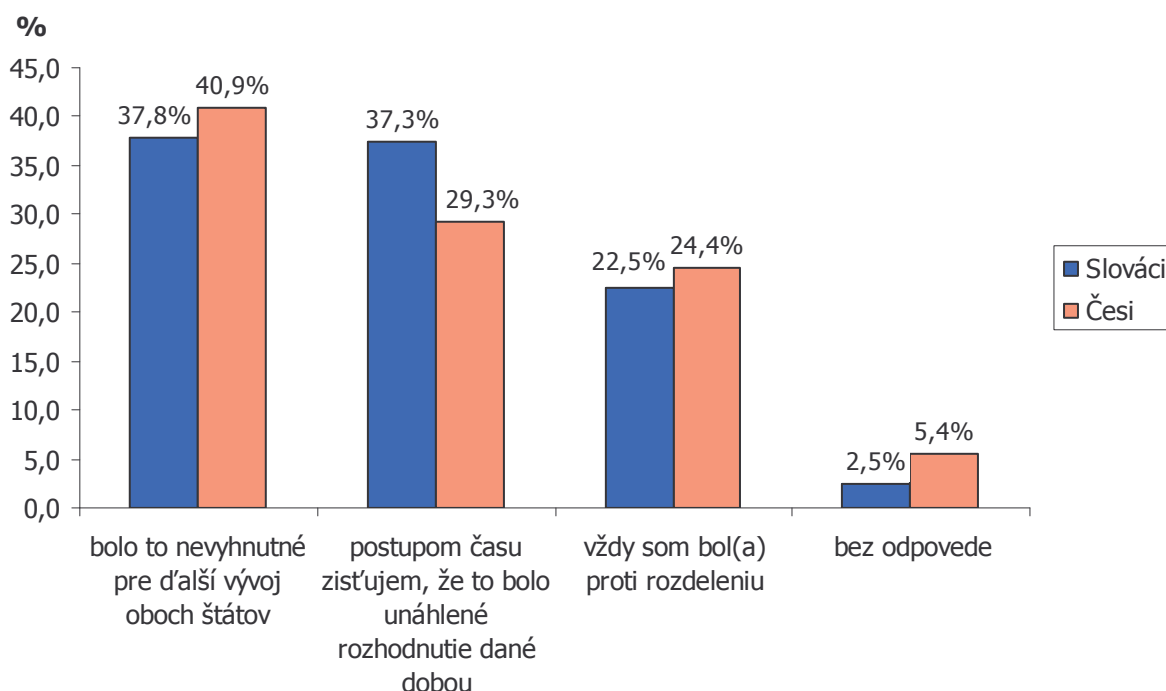
Na otázku „**Ako Vy osobne hodnotíte vznik samostatného československého štátu z hľadiska prínosu pre Slovákov / Slovensko?**“ odpovedali respondenti nasledovne: „prinieslo to Slovákom skôr pozitívne veci“ 28,3 % v SR, 41,1 % v ČR. K výroku „nedá sa to z hľadiska Slovákov hodnotiť ani pozitívne, ani negatívne“ sa priklonilo 52,1 % v SR, 41,1 % v ČR. Záporne hodnotilo prínos pre Slovákov („prinieslo to Slovákom skôr negatívne veci“) 17,8 % Slovákov a 12,4 % Čechov. Bez odpovede bolo 1,7 % respondentov zo SR a 5,4 % z ČR.

Rozdelenie ČSFR nie je vôbec jednoznačné

Mladší ľudia (do 30 rokov) hodnotia pozitívnejšie rozdelenie federácie, ako starší ľudia (nad 60 rokov). Najviac s rozdelením súhlasia obyvatelia stredného Slovenska, najmenej s rozdelením súhlasia respondenti zo západného Slovenska vrátane Bratislavy.

Na otázku „**Ako hodnotíte s odstupom pätnástich rokov (1. 1. 1993) rozdelenie ČSFR (Českej a Slovenskej federatívnej republiky)?**“ odpovedalo výrokom „bolo to nevyhnutné pre ďalší vývoj oboch štátov“ 37,8 % slovenských a 40,9 % českých respondentov. Odpoveď „postupom času zisťujem, že to bolo unáhlené rozhodnutie dané dobou“ vyslovilo 37,3 % Slovákov a 29,3 % Čechov. „Vždy som bol/a proti rozdeleniu“ povedala viac ako pätina Slovákov (22,5 %) a takmer štvrtina Čechov (24,4 %). Bez odpovede ponechalo túto otázku 2,5 % v SR a 5,4 % v ČR.

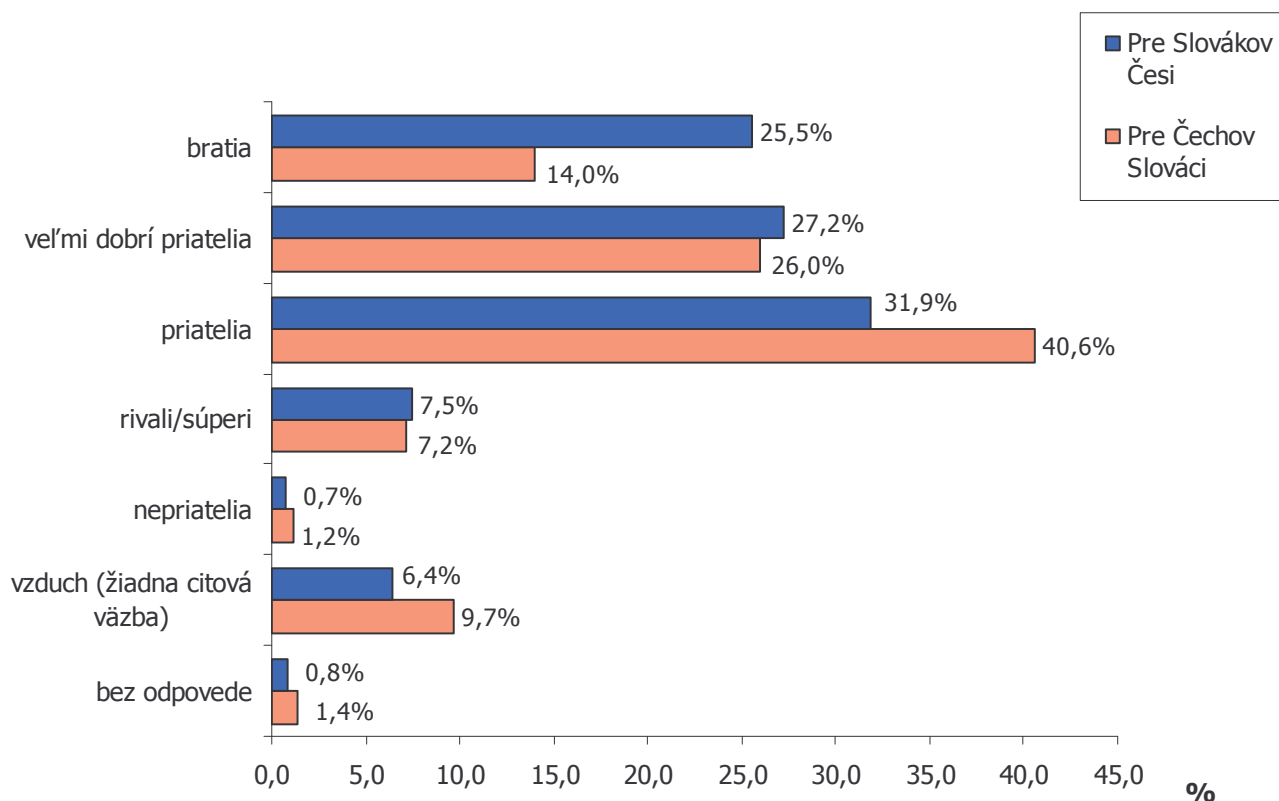
Slováci a Česi sú si blízki

Na otázku „**Keď sa zamyslíte nad spoločnou (Československo) a ,oddelenou' (Česká republika, Slovenská republika) históriou, čím sú pre Vás teraz Česi**“ odpovedali slovenskí respondenti nasledovne: bratia 25,5 %, veľmi dobrí priatelia 27,2 %, priatelia 31,9 %. 7,5 % označilo Čechov ako rivalov či súperov a 0,7 % ako nepriateľov. Pre 6,4 % slovenských respondentov sú Česi chápaní ako vzduch, teda bez žiadnej citovej väzby. Bez odpovede bola táto otázka ponechaná u 0,8 % slovenských respondentov.

Na otázku „**Keď sa zamyslíte nad spoločnou (Československo) a ,oddelenou' (Česká republika, Slovenská republika) históriou, čím sú pre Vás teraz Slováci**“ odpovedali českí respondenti nasledovne: bratia 14,0 %, veľmi dobrí priatelia 26,0 %, priatelia 40,6 %. 7,2 % označilo Slovákov ako rivalov či súperov a 1,2 % ako nepriateľov. Pre 9,7 % českých respondentov sú Slováci chápaní ako vzduch, teda bez žiadnej citovej väzby. Bez odpovede bola táto otázka ponechaná u 1,4 % českých respondentov.

Česi a Slováci majú medzi sebou dobré vzťahy. Viac ako 80 % respondentov uvádzalo pozitívne odpovede na adresu toho druhého národa. Slováci majú k Čechom o niečo lepší vzťah, ako Česi k Slovákom. Horší vzťah k Slovákom majú oproti obyvateľom ostatných oblastí Českej republiky najmä obyvatelia Prahy a Stredočeského kraja.

Všeobecne je možné povedať, že starší ľudia (nad 50 rokov) majú k tomu druhému národu lepší vzťah, ako mladí do 20 rokov.

Parametre prieskumu:

Termín opytovania:

15. 09. 2008 – 12. 10. 2008, SR

15. 09. 2008 – 15. 10. 2008, ČR

Výberový súbor:

populácia SR vo veku 14 – 79 rokov

populácia ČR vo veku 12 – 79 rokov

Veľkosť výberovej vzorky:

858 respondentov v SR

1.242 respondentov v ČR

Metóda prieskumu:

osobné rozhovory tzv. metóda „face-to-face“

Výber respondentov:

kvótny

Realizátori:

MEDIAN SK, s.r.o., Slovenská republika

Median s.r.o., Česká republika

Pri zverejňovaní výsledkov je potrebné citovať presne zdroj údajov.

Ako prameň je potrebné použiť toto označenie:

MEDIAN SK a Median, ČR

Hodnoty v texte sú zaokrúhľované podľa matematických pravidiel na jedno desatinné miesto %.

V celej správe sú používané výrazy „Slováci“ a „Česi“. Sú tým myslení obyvatelia Slovenskej republiky a obyvatelia Českej republiky. Na prieskume sa samozrejme mohli zúčastniť a aj zúčastnili zástupcovia ďalších národností, žijúcich v oboch krajinách.

Termín zverejnenia tlačovej správy: 27. októbra 2008